

CODE DER PLICHTENLEER

Editie 2024

Hoge Raad
van de
Orde der Dierenartsen

CODE DER PLICHTENLEER

Editie 2024

I. Algemene principes	1
II. De dierenarts en de Orde	2
III. De dierenarts en de dieren	4
IV. De dierenarts en het cliënteel	4
V. De dierenarts en het beroep	5
VI. De dierenarts en zijn confraters	6
VII. De dierenarts en de overheid	7
VIII. De dierenarts en de maatschappij	7
IX. De dierenarts en de studenten	8
X. Bijlagen	9

I. ALGEMENE PRINCIPES

De huidige Code is van toepassing op de dierenartsen ingeschreven op de lijst van de Orde.

Onder dierenarts verstaat men ofwel de dierenarts als fysieke persoon ofwel de diergeneeskundige rechtspersoon zoals bepaald in artikel 2 van de Wet van 19.12.1950.

Art. 1 Eer, discretie, eerlijkheid, waardigheid

De diergeneeskundige plichtenleer is het geheel van regels betreffende de eer, de discretie, de eerlijkheid en de waardigheid dat elk lid van de Orde moet naleven overeenkomstig artikel 5 van de Wet van 19.12.1950 tot instelling van de Orde der Dierenartsen. Enkel de organen van de Orde zijn bevoegd om de voorschriften van de Code der Plichtenleer te doen naleven.

De bepalingen van de Code worden in algemene bewoordingen opgesteld. De Hoge Raad van de Orde der Dierenartsen kan, door middel van bijlagen en/of omzendbrieven, bepaalde artikelen uitleggen of uitdrukkelijk omschrijven naar gelang de evolutie van de diergeneeskundige wetenschap en de praktijkvoering.

Art. 2 Confraterniteit

De confraterniteit is een fundamenteel principe en eist van elke dierenarts, in alle omstandigheden, een onvoorwaardelijk respect voor zowel de persoon als het werk van elk van zijn confraters.

Art. 3 Respect voor wet- en regelgeving

De dierenarts moet de richtlijnen, de wetten, de besluiten en de verordeningen naleven, inzonderheid deze met betrekking tot de uitoefening van de diergeneeskunde, de volksgezondheid, de diergezondheid, het dierenwelzijn, het milieu en de openbare orde.

Art. 4 Competenties en professionalisme

Met de bedoeling kwaliteitsvolle diergeneeskunde aan te bieden, verstrekt de dierenarts in alle omstandigheden zorgen conform de laatste stand van de wetenschap.

Iedere dierenarts die diergeneeskundige handelingen stelt, ingeschreven is op één van de Lijsten van de Orde, en verplicht is lidgeld te betalen, moet voortgezette opleiding volgen in overeenstemming met zijn activiteiten en de wetenschappelijke evolutie om zijn kennis en vaardigheden te onderhouden en te verbeteren. De voortgezette opleiding kan leiden tot een certificatie.

De Hoge Raad bepaalt de regels met betrekking tot de voortgezette opleiding volgens de modaliteiten nader omschreven in bijlage 1.

De Gewestelijke Raad ziet toe op de toepassing ervan; ze kan dit toezicht delegeren.

Art. 5 Onafhankelijkheid en onpartijdigheid

De dierenarts moet zijn beroep uitoefenen in totale onafhankelijkheid en onpartijdigheid. Elke geheime verstandhouding om wie ook te benadelen (collusie) is verboden.

Art. 6 Aansprakelijkheid

De dierenarts moet zijn beroepsaansprakelijkheid verzekeren, op een wijze aangepast aan de uitgeoefende beroepsactiviteit.

Art. 7 Vertrouwelijkheid

De dierenarts moet vertrouwelijk omgaan met de hem toevertrouwde informatie, tenzij de Wet het anders vereist.

Art. 8 Informatie en communicatie

Alle objectieve, niet misleidende informatie naar het publiek toe is toegestaan, wat ook de informatiedrager is.

De dierenarts mag zijn behaalde diploma's bekend maken, evenals de titels die door de Hoge Raad erkend zijn.

Het is de dierenarts verboden misbruik te maken van de publieke goedgelovigheid of zich deskundigheden toe te eigenen die hij niet bezit.

De dierenarts blijft volledig verantwoordelijk voor al zijn communicatie.

Art. 9 Certificatie en attestatie

De dierenarts kan enkel certificeren of attesteren wat hij zelf heeft uitgevoerd of vastgesteld.

II. DE DIERENARTS EN DE ORDE

Art. 10

Eenieder die de diergeneeskunde uitoefent, moet ingeschreven zijn op één van de lijsten van de Orde, behoudens de bij Wet bepaalde uitzonderingen.

Met uitzondering van de gemotiveerde vrijstelling, toegekend door de Gewestelijke Raad, moet elke dierenarts die ingeschreven is op de lijst van de Orde het bedrag van de ledenbijdrage betalen zoals bepaald door de Hoge Raad.

De dierenartsen beschikken over een elektronisch contactadres dat moet meegedeeld worden aan de Gewestelijke Raad van de Orde. Zij nemen alle nodige maatregelen opdat dit elektronisch adres geactualiseerd en operationeel blijft.

Art. 11

De dierenarts die beslist geen diergeneeskundige handelingen meer te stellen in de zin van de Wet van 28.08.1991 en die uitgeschreven wil worden van één van de Lijsten van de Orde, dient dit bij aangetekend schrijven ter kennis te brengen aan de voorzitter van de Gewestelijke Raad van de Orde. De Gewestelijke Raad kan een dierenarts uitschrijven die niet meer voldoet aan de wettelijke inschrijvingsvoorwaarden. Op elk ogenblik kan een dierenarts zijn herinschrijving vragen.

De voorzitter van de Gewestelijke Raad dient eveneens bij aangetekend schrijven in kennis te worden gesteld van elke verandering van woonplaats en/of van maatschappelijke zetel en/of van administratieve beroepsverblijfplaats.

Art. 12

De dierenarts dient elk verzoek uitgaande van de organen van de Orde te beantwoorden, behalve in geval van ernstige redenen die onverwijld dienen medegedeeld te worden, of in geval van overmacht. Op elke gestelde vraag moet eerlijk en loyaal worden geantwoord.

Art. 13

In een dierenkliniek, een dierenartsencentrum, een associatie, een diergeneeskundige rechtspersoon of een dispensarium dient onder de dierenartsen een gesprekspartner voor de communicatie met de organen van de Orde aangewezen te worden.

Art. 14 Schorsing van het recht de diergeneeskunde uit te oefenen

De bij schorsing na te leven modaliteiten worden aan de dierenarts bij aangetekend schrijven medegedeeld.

Een geschorste dierenarts mag geen inkomsten ontvangen die verbonden zijn aan de uitoefening van de diergeneeskunde.

Hij moet bovendien maatregelen treffen om de continuïteit van de zorgen te verzekeren.

Daartoe kan de dierenarts zich tijdens de periode van het verbod laten vervangen door één of meerdere dierenartsen.

Deze maatregelen worden vooraf schriftelijk medegedeeld aan de bevoegde Gewestelijke Raad.

Alle overeenkomsten of statuten moeten de navolging van de bepalingen van dit artikel expliciet vermelden.

III. DE DIERENARTS EN DE DIEREN

Art. 15

De dierenarts moet:

1. waken over de bescherming en het welzijn van de dieren;
2. blijk geven van toewijding, van geduld en van professionele eerlijkheid, onder andere door de nodige tijd te besteden aan een grondig klinisch onderzoek;
3. de opvolging van de zorgen aan de dieren onder zijn behandeling verzekeren; hij kan deze opvolging overdragen aan een confrater;
4. een medisch dossier bijhouden van alle dieren of groepen van dieren die hij behandelt. Het medisch dossier omvat alle noodzakelijke informatie ter identificatie en ter medische opvolging van het individuele dier of van de in groep gehouden dieren.

Art. 16

Het is de dierenarts verboden een diagnose te stellen en/of een behandeling aan te raden, of geneesmiddelen voor te schrijven of te verschaffen zonder het individuele dier of de in groep gehouden dieren onderzocht te hebben.

IV. DE DIERENARTS EN HET CLIËNTEEL

Art. 17

De dierenarts moet:

1. onder alle omstandigheden de vrije keuze van dierenarts door de klant respecteren;
2. voldoende uitleg geven om een weloverwogen toestemming te bekomen van de eigenaar, of bij ontstentenis ervan, van de verantwoordelijke van het dier, met name door hem op de hoogte te stellen van de prijs en het risico van de uit te voeren handeling;
3. behoudens niet betaling van het ereloon, op vraag van de eigenaar of bij gebreke eraan van de verantwoordelijke van het dier, het medisch dossier van het dier overhandigen of een kopie ervan.
4. deel uitmaken van een georganiseerde wachtdienst volgens de modaliteiten in bijlage 2.

Art. 18

Het is de dierenarts verboden:

1. zich te lenen tot bedrieglijke handelingen;
2. een welwillendheidsgetuigschrift of een onvolledig ingevuld getuigschrift af te leveren;
3. een resultaatsverbintenis af te sluiten.

Art. 19

De verloning van de dierenarts mag niet afhangen van criteria die als gevolg hebben dat zijn onafhankelijkheid of de kwaliteit van zijn diergeneeskundige handelingen in het gedrang kan komen.

Art. 20

De dierenarts moet de continuïteit van de zorgen aan de dieren waarborgen alsook de spoedeisende hulpverlening aan dieren.

Hij kan zich evenwel onthouden van verdere tussenkomsten wanneer zijn ereloon of dat van een collega niet werd voldaan, behoudens in geval van spoedeisende hulpverlening aan dieren.

Art. 21

De dierenarts moet zijn cliënteel altijd informeren over zijn beschikbaarheid. Ingeval van onbeschikbaarheid, verwijst hij door naar een andere dierenarts of een groep dierenartsen die vooraf hun akkoord hebben gegeven, of naar de wachtdienst waar hij deel van uitmaakt. Bij gebrek aan een wachtdienst, zoals nader omschreven in bijlage 2, kan de Gewestelijke Raad alle noodzakelijke maatregelen nemen om hieraan te verhelpen.

V. DE DIERENARTS EN HET BEROEP

Art. 22 Uitoefeningsmodaliteiten van de diergeneeskunde

De dierenarts moet beroepshalve tenminste beschikken over een administratieve beroepsverblijfplaats of een maatschappelijke zetel, waarvoor volgende benamingen zijn toegelaten die niet cumuleerbaar zijn:

- “dierenartsenpraktijk”, in het Frans “cabinet vétérinaire” genoemd,
- “dierenartsencentrum”, in het Frans “centre vétérinaire” genoemd,
- “dierenkliniek”, in het Frans “clinique vétérinaire” genoemd.

De modaliteiten om deze benamingen te verkrijgen worden nader omschreven in bijlage 3.

Een “dierenartsencentrum” en een “dierenkliniek” dienen voorafgaandelijk goedgekeurd te worden door de Gewestelijke Raad om deze benaming te mogen gebruiken.

Art. 23

Het is de dierenarts verboden de uitoefening van de diergeneeskunde te cumuleren met een ander beroep dat een conflict kan veroorzaken met de regels van de deontologische Code of het algemeen belang.

Elke activiteit die niet gerelateerd is aan de uitoefening van de diergeneeskunde moet gebeuren in lokalen gescheiden van deze die gereserveerd zijn voor de diergeneeskunde.

Art. 24

Het is elke dierenarts verboden op georganiseerde tijdelijke verzamelingen van dieren buiten de administratieve beroepsverblijfplaats en/of maatschappelijke zetel andere diergeneeskundige handelingen uit te voeren dan een gezondheidscontrole die toegang verleent tot deze verzameling, behalve voor spoedeisende gevallen of in geval van afwijking toegestaan door de bevoegde Gewestelijke Raad.

VI. DE DIERENARTS EN ZIJN CONFRATERS

Art. 25 Vennootschappen / associaties / samenwerkingen

De dierenartsen die zich wensen te associëren en/of een vennootschap wensen op te richten in het kader van de uitoefening van de diergeneeskunde moeten zich onderling verbinden met een geschreven contract, volgens de modaliteiten nader omschreven in bijlage 4.

Alle geschreven contracten, alsmede eventuele akten van oprichting inhoudende de statuten en de reglementen van inwendige orde, dienen in de vorm van een ontwerp aan de Gewestelijke Raad te worden medegedeeld. Deze laatste onderzoekt of ze al dan niet in overeenstemming zijn met de diergeneeskundige plichtenleer, geeft er zijn goedkeuring aan of vordert dat passende wijzigingen worden aangebracht.

Elke aanpassing of wijziging aan een eerder goedgekeurd contract dient aan dezelfde instantie voorafgaandelijk ter goedkeuring te worden medegedeeld.

Art. 26 Geschillen

Alle geschillen van deontologische aard met betrekking tot deze overeenkomsten moeten, vóór elke gerechtelijke of arbitrale procedure, voorgelegd worden aan de voorzitter van de Gewestelijke Raad met het oog op een eventuele verzoening.

Art. 27 Onderzoek door deskundigen / expertise

De dierenarts aangesteld als expert moet de behandelende dierenarts zo snel mogelijk oproepen en hem op de hoogte stellen van dag en uur van de expertise. De behandelende dierenarts is verplicht alle nuttige inlichtingen te verstrekken die van belang zijn voor het uitvoeren van het onderzoek.

De dierenarts-expert moet zijn onderzoek tegensprekelijk organiseren.

De dierenarts die als gerechtelijk expert tussenkomt, zal zich niet enkel schikken naar de regels van de deontologische Code, maar ook naar de inzake deskundig onderzoek door het Gerechtelijk Wetboek opgelegde normen en verplichtingen.

Art. 28 Vervanging

Ingeval van vervanging is het de betrokken dierenartsen aangeraden een geschreven overeenkomst af te sluiten waarin de voorwaarden (geografische begrenzing, tijdsduur, ...) worden opgenomen waaraan een eventuele vestiging van deze vervanger zal onderworpen zijn.

Art. 29 Tweede opinie

Als een klant advies vraagt aan een tweede dierenarts, dan zal de behandelende dierenarts op vraag van de tweede dierenarts daarbij alle inlichtingen geven die nuttig zijn.

VII. DE DIERENARTS EN DE OVERHEID

Art. 30

De dierenarts moet op een nauwgezette, objectieve manier en onafhankelijk en onpartijdig de door de bevoegde overheden toevertrouwde opdrachten uitvoeren.

VIII. DE DIERENARTS EN DE MAATSCHAPPIJ

Art. 31

Elke overeenkomst waarbij een dierenarts zich bindt aan een derde in de uitoefening van de diergeneeskunde of in verband met zijn beroep, moet schriftelijk worden aangegaan en aan de Gewestelijke Raad van de Orde voor advies worden voorgelegd.

De voorwaarden van deze overeenkomsten worden nader omschreven in bijlage 5.

Art. 32

De dierenarts mag geen voordeel halen uit zijn contract met de derde om de uitoefening van zijn eigen praktijk te begunstigen; daartoe zal hij gedurende de duurtijd van zijn contract met de derde zijn tussenkomsten bij de verantwoordelijke en/of de eigenaar beperken tot het voorwerp van het contract met de derde.

Art. 33

Het is elke dierenarts verboden om op enige wijze zijn medewerking te verlenen aan een derde of als naamlener voor hem op te treden, met het doel hem te helpen bij de onwettige uitoefening van de diergeneeskunde of van de artsenijsbereidkunde of hem te onttrekken aan strafvervolgning.

De dierenarts die kennis heeft van feiten van onwettige uitoefening van de diergeneeskunde of van de artsenijsbereidkunde, is gehouden onverwijld aangifte te doen bij de gerechtelijke en/of de ordinale instanties.

Art 33 bis

In het kader van de strijd tegen de antimicrobiële resistentie, gebruikt de dierenarts antimicrobiële middelen na diagnose, op weloverwogen wijze, en enkel voor wetenschappelijk en medisch onderbouwde behandelingen.

Hij geeft bij het verschaffen of voorschrijven ervan advies over het goede gebruik aan de verantwoordelijke/eigenaar van de dieren.

Hij waakt er in het bijzonder over de aanbevelingen te respecteren die door de Wereld Diergezondheidsorganisatie (OIE) worden geformuleerd inzake het gebruik van antimicrobiële middelen met een kritisch belang voor zowel de humane gezondheid als de diergezondheid (zie bijlage 6).

IX. DE DIERENARTS EN DE STUDENTEN

Art. 34

1. Men verstaat onder “stagiair” elke student in de diergeneeskunde die bij een dierenarts (genoemd “stagemeester”) een opleiding volgt die onder toezicht staat van de faculteiten Diergeneeskunde.
2. De stagemeester:
 - zal een door de faculteit opgesteld en bij de Gewestelijke Raad neergelegd modelcontract afsluiten met de stagiair;
 - verbindt er zich toe aan de stagiair een praktische opleiding te geven door hem te betrekken bij de wetenschappelijke en technische activiteiten van zijn beroep;
 - waakt erover, zowel door zijn houding als door de gestelde handelingen, aan de stagiair het nodige respect bij te brengen voor de voorschriften van de Code der Plichtenleer;
 - heeft de verplichting aan de stagiair de tijd te besteden die nodig is om hem te laten delen in zijn praktische beroepservaring;
 - zal erover waken dat de stagiair geen enkele diergeneeskundige handeling stelt in zijn afwezigheid.

Art. 35

In alle andere gevallen wordt het de dierenartsen en de studenten diergeneeskunde die hen vergezellen bij hun professionele activiteiten aangeraden een geschreven overeenkomst af te sluiten waarin de voorwaarden (geografisch begrenzing, tijdsduur, ...) worden bepaald waaraan een eventuele vestiging van deze studenten diergeneeskunde na het behalen van hun diploma wordt onderworpen.

X. BIJLAGEN

1. Voortgezette Opleiding

1.1. Kwalitatieve en kwantitatieve normen

1.1.1. Kwalitatieve normen

De voortgezette opleiding moet:

1. voldoen aan de regels van de Code der Plichtenleer;
2. van een geactualiseerd universitair niveau zijn;
3. voldoen aan de behoeften van het beroep en de maatschappij;
4. gebracht worden met de best aangepaste, logistieke en didactische middelen.

1.1.2. Kwantitatieve normen

De dierenarts moet minstens 60 BijscholingsPunten (BP / in het Frans: PFC, Points de Formation Continue) of Erkende BijscholingsPunten (EBP / in het Frans: PFCC, Points de Formation Continue Certifiée) behalen binnen drie opeenvolgende kalenderjaren.

1.2. Erkende bijscholingspunten

Wanneer een opleiding voorafgaandelijk geëvalueerd wordt door de bevoegde Gewestelijke Raad of een gedelegeerd organisme, spreekt men van een Erkende Bijscholing. Enkel deze heeft recht op EBP.

1.3. Autocontrole

De dierenarts houdt zelf zijn BP en EBP bij en legt ze voor op vraag van de bevoegde Gewestelijke Raad.

1.4. Vermeerderingscoëfficiënten

Eén uur voortgezette opleiding, evenals één uur e-learning, komt overeen met één BP.

Vermeerderingscoëfficiënten zijn mogelijk in geval van een erkende bijscholing.

De formule voor de berekening van de EBP is als volgt:

duur van de opleiding in uren x een trainingscoëfficiënt x een kenniscoëfficiënt.

Coëfficiënt volgens het type van training:

Voordracht	=	1
Demonstratie van technische handelingen	=	1,5
Interactieve sessie	=	2
Practicum op kadavers	=	2,5
Practicum op levende dieren	=	3

Coëfficiënt van kennis:

Deelname	=	1
Geslaagde evaluatietoets	=	2

1.5. Evaluatietoets

Elke evaluatietoets bestaat per begonnen schijf van vier uur opleiding uit minstens vijf meerkeuzevragen met telkens vier antwoordmogelijkheden. Men slaagt als men minstens 60% van de punten behaalt.

1.6. Boeken en tijdschriften

Wetenschappelijke boeken en tijdschriften, wat ook de informatiedrager is, tellen voor één BP per volledige schijf van 30 euro (aankoopprijs of prijs van het abonnement, exclusief BTW en geïndexeerd).

Het totaal aantal BP en EBP, behaald via e-learning en wetenschappelijke boeken of tijdschriften, mag maximaal 60% bedragen van de te behalen bijscholingspunten.

2. Wachtdiensten (artikel 19 van de Wet van 28 augustus 1991)

2.1. Basisprincipes

Elke praktiserende dierenarts valt onder deze regelgeving.

De praktiserende dierenarts moet ten allen tijde (24/7/365) diergeneeskundige zorgen kunnen aanbieden. In geval van onbeschikbaarheid moet hij doorverwijzen naar een wachtdienst.

Wanneer een diergeneeskundige structuur deelneemt aan een officiële wachtdienst, moet elke dierenarts van deze structuur er persoonlijk aan deelnemen.

De wachtdiensten worden als volgt onderverdeeld:

1. Privé wachtdienst: deze wachtdienst beoogt de private vaste of occasionele afspraken gemaakt tussen:
 - a. de dierenartsen binnen eenzelfde diergeneeskundige structuur (kabinet, centrum, kliniek);
 - b. meerdere diergeneeskundige structuren.
2. Officiële regionale wachtdienst: deze wachtdienst is open voor alle praktiserende dierenartsen van een regio en onderworpen aan de goedkeuring van de Raad van de Orde.
3. Dierenkliniek
4. Dierenartsen specialisten en/of dierenartsen met speciale competentie in specifieke domeinen (ophtalmologie, cardiologie, reptielen, knaagdieren, etc.):
 - a. zij organiseren onderling de wachtdienst in tweede lijn voor hun vakgebied;
 - b. hun wachtdienst dient niet publiek medegedeeld te worden, maar dient wel aan alle dierenartsen kenbaar gemaakt te worden.

In een wachtdienst, wanneer de werkdruk het vereist, kan een tweede dierenarts van wacht of een opsplitsing van de wachtdienst worden overwogen.

In elke wachtdienst moet er een tweede dierenarts (buddy) worden voorzien die per telefoon kan geconsulteerd worden in geval van problemen.

Huisbezoeken zijn niet verplicht.

Indien er in een bepaalde regio geen wachtdienst georganiseerd is, kan een regionale kring aangesproken worden door de Gewestelijke Raad van de Orde om een officiële wachtdienst te ontwikkelen. Indien deze zich onthouden, kan de Gewestelijke Raad van de Orde de nodige maatregelen nemen om een wachtdienst op te richten.

Het staat de dierenarts vrij om, ten allen tijde, zijn eigen cliënteel te bedienen ongeacht zijn deelname in eender welke wachtdienst.

2.2. Kennisgeving aan cliënteel en aan publiek

Ten allen tijde en op de geschikte manier moet de dierenarts de organisatie van zijn wachtdienst kenbaar maken aan zijn/haar cliënteel.

Enkel de officiële regionale wachtdienst kan aan het publiek kenbaar worden gemaakt als wachtdienst van een regio.

2.3. Kennisgeving aan de Gewestelijke Raad van de Orde

2.3.1. Elke dierenarts moet zijn dierenartsenprofiel bijhouden op de website van de Orde en geeft daarbij de informatie over:

1. zijn professionele activiteiten en minstens één activiteit waarvoor hij de wacht verzekert;
2. de organisatie van zijn wachtdienst en het geregistreerd akkoord van de deelnemende dierenartsen.

2.3.2. Officiële wachtdiensten moeten minimaal aan de volgende eisen voldoen en verplicht overmaken aan de Gewestelijke Raad van de Orde:

1. een benaming van de wachtdienst;
2. een lijst van de deelnemende dierenartsen waarvan één dierenarts voorzitter/aanspreekpunt voor de Orde is;
3. een reglement van inwendige orde (standaard model beschikbaar op de website).

2.3.3. De wachtdienst van dierenartsen specialisten en/of met speciale competentie in specifieke domeinen (ophtalmologie, cardiologie, reptielen, knaagdieren, etc.) moeten minimaal aan de volgende eisen voldoen en verplicht overmaken aan de Gewestelijke Raad van de Orde:

1. een benaming van de wachtdienst;
2. een lijst van de deelnemende dierenartsen waarvan één dierenarts voorzitter/aanspreekpunt voor de Orde is;
3. een reglement van inwendige orde (standaard model beschikbaar op de website);
4. deze wachtdienst dient, via de Orde, aan alle dierenartsen kenbaar te worden gemaakt maar niet naar het publiek.

2.4. Organisatie van de wachtdienst

2.4.1. Privé wachtdiensten

Deze dienst verzekert minimaal de eerstelijns diergeneeskunde voor hun klanten. Wanneer de eerstelijns diergeneeskunde wordt doorverwezen naar een collega die op meer dan 20 km woont, moet eveneens melding worden gemaakt van een dichterbijgelegen actieve wachtdienst, waarvan een samenwerkingsovereenkomst bij de Orde is geregistreerd.

2.4.2. Officiële regionale wachtdienst

Deze dienst verzekert minimaal de eerstelijns diergeneeskunde en aanvaardt elke klant.

Elke praktiserende dierenarts heeft het recht om aan de officiële wachtdienst van zijn/haar regio deel te nemen:

1. een weigering van een kandidaat moet beslist en schriftelijk gemotiveerd worden door 2/3 van de leden van de wachtdienst;
2. eventuele betwistingen worden voorgelegd aan de Gewestelijke Raad van de Orde.

Officiële wachtdienst kan een bijdrage vragen voor de werking van de dienst en een vergoeding toekennen aan de deelnemende dierenartsen in functie van hun participatiegraad in de wachtdienst.

2.4.3. Dierenkliniek

De dierenartsen van deze structuur:

1. verzorgen voor hun eigen patiënten de eerstelijns diergeneeskunde;
2. verzorgen de tweedelijns diergeneeskunde op doorverwijzing van wachtdiensten in eerstelijns, na minimaal een telefonisch contact met de dierenarts die heeft doorverwezen;
3. hebben het recht om niet-eigen klanten met een eerstelijns probleem terug te verwijzen naar de eigen dierenarts of een officiële wachtdienst.

2.4.4. Dierenartsen specialisten en/of dierenartsen met speciale competentie in specifieke domeinen (ophtalmologie, cardiologie, reptielen, knaagdieren, etc.).

Deze dierenartsen organiseren onderling in hun vakgebied de wachtdienst. Ze verzorgen enkel tweedelijns diergeneeskunde op doorverwijzing, na minimaal een telefonisch contact met de dierenarts die heeft doorverwezen.

2.5. Samenwerking en communicatie tussen wachtdiensten

De dierenarts van wacht notifieert minstens de ingestelde behandeling aan de eigenaar.

In geval van de euthanasie van een dier moet de dierenarts van wacht de behandelende dierenarts van de klant informeren.

3. Modaliteiten bij de uitoefening van de diergeneeskunde

De wijzigingen van de modaliteiten bij de uitoefening van de diergeneeskunde zijn van toepassing vanaf het moment van publicatie in de code der plichtenleer. Een overgangsperiode van 5 jaar wordt voorzien teneinde de reeds erkende centra en klinieken de tijd te geven om zich aan te passen aan de nieuwe criteria.

3.1.

De hygiëne van de lokalen, de kwaliteit van de zorgverlening, het comfort en het welzijn van de dieren, moeten in alle omstandigheden verzekerd te zijn.

3.2. Dierenartsenpraktijk

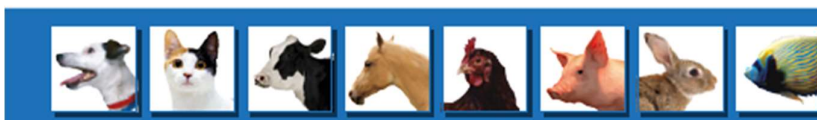
3.2.1. Lokalen

Elke dierenarts die raadplegingen op een vast adres organiseert, dient minstens te beschikken over een diergeneeskundig kabinet.

Dit kabinet bestaat uit een geheel van lokalen dat minstens een wachtkamer omvat en een daarvan afgescheiden ruimte, bestemd voor diergeneeskundige handelingen.

Elke dierenarts die beschikt over een mobiel kabinet moet in het voertuig een ruimte hebben die medisch ingericht is.

Het depot medicijnen moet conform de richtlijnen van het FAGG zijn. Elke dierenarts die zich bevoorraadt in dit depot moet gekend zijn bij de Gewestelijke Raad van de Orde.

3.2.2. Dienstverlening en wacht

Een duidelijke communicatie moet gebeuren over de normale openingsuren en over de manier waarop de wachtdiensten buiten deze uren worden georganiseerd.

De diergeneeskundige dierdoelgroep(en) moet aan de Gewestelijke Raad van de Orde medegedeeld worden op de individuele fiche en/of op de website. Elke wijziging van de dierdoelgroep moet medegedeeld worden aan de Gewestelijke Raad van de Orde.

3.2.3. Apparatuur voor een vast en mobiel kabinet

Minimale uitrusting voor een dierenartspraktijk

A. Voor gezelschapsdieren

- a) een weegschaal,
- b) een lavabo,
- c) een frigo,
- d) het beheer van de data van het medisch dossier,
- e) het beheer van de stockage en de traceerbaarheid van de geneesmiddelen conform de vigerende wetgeving,
- f) een onderzoekstafel,
- g) een onderzoekslamp,
- h) het essentieel materiaal zoals thermometer, stethoscoop, otoscoop, oftalmoscoop, microscoop,
- i) indien chirurgie aangeboden wordt is er minimum vereist:
 - zuurstof en een minimale monitoring,
 - materiaal om een tracheotube te plaatsen,
 - minimaal instrumentarium noodzakelijk om aangeboden chirurgie correct te kunnen uitvoeren,
 - sterilisatie apparatuur.
- j) Een beheer van kadavers en organisch afval B2.

B. Voor de landelijke praktijk en de paardenpraktijk

- a) een frigo,
- b) het beheer van de data van het medisch dossier,
- c) het beheer van de stockage en de traceerbaarheid van de geneesmiddelen conform de vigerende wetgeving,
- d) essentiële apparatuur eigen aan desbetreffende praktijk,
- e) minimaal instrumentarium noodzakelijk om aangeboden chirurgie correct te kunnen uitvoeren,
- f) sterilisatie apparatuur,
- g) het beheer van organisch afval B2 en het beheer van kadavers in voorkomend geval.

Dierenartsenpraktijken, die invasieve ingrepen uitvoeren in hun lokalen, moeten daarvoor adequaat ingericht zijn volgens de medische normen aangepast aan de laatste evolutie van de wetenschap en de technologie.

Ze moeten beschikken over een aangepast lokaal voor recovery en een ruimte voorbehouden voor chirurgische ingrepen die een correcte asepsie toelaat.

3.2.4. Centrum of ploeg voor de afname van sperma, stockage van sperma, afname van embryo en productie van embryo's voor paarden en nutsdieren (runderen en varkens)

Deze structuren moeten:

- a) beschikken over voldoende materiaal en infrastructuur om hun activiteit kwalitatief te kunnen uitvoeren,
- b) conform zijn met de vigerende wetgeving,
- c) in regel zijn met de goedkeuring.

Wanneer deze structuren deel uitmaken van de structuren beschreven in punten 3.3 en 3.4 dan moeten ze beantwoorden aan de eisen van deze structuren.

3.3. Dierenartsencentrum

Men verstaat onder “dierenartsencentrum” een inrichting die minstens aan de onderstaande voorwaarden voldoet.

3.3.1. Lokalen

De inrichting bestaat verplicht uit:

A. Voor gezelschapsdieren

- a) een wachtkamer, met een afscheiding per diersoorten, die de wetgeving met betrekking tot dierenwelzijn respecteert,
- b) twee consultatiekamers,
- c) een hospitalisatieruimte gescheiden voor de diersoorten,
- d) een quarantaine ruimte voor besmettelijke dieren,
- e) een afzonderlijke zaal bestemd voor chirurgische ingrepen, waar geen preparatie van de patiënt mag gebeuren, noch tandheelkundige ingrepen,
- f) een aparte ruimte voor tandheelkundige of vuile ingrepen,
- g) een lokaal voor medische beeldvorming volgens de wettelijke normen,
- h) het depot medicijnen moet conform de richtlijnen van het FAGG zijn. De titularis, verantwoordelijk voor het depot, en elke dierenarts die zich bevoorraadt in dit depot moeten zich kenbaar maken bij Gewestelijke Raad van de Orde,
- i) een voorziening voor afkoeling van kadavers en organisch afval,
- j) een beheer van afval B2,
- k) een aparte ruimte voor vergaderingen.

De verschillende lokalen vormen een praktisch functioneel geheel.

B. Voor paarden en nutsdieren

- a) een ontvangstruimte voor de verantwoordelijken van de dieren,
- b) één onderzoekruimte voor de dieren voorzien van een immobilisatie box,
- c) drie stallen,
- d) een ruimte voorbehouden voor chirurgische ingrepen die ook aangepast is aan de aangeboden ingrepen en die een correcte asepsie toelaat,
- e) een lokaal voor recovery,
- f) een lokaal voor medische beeldvorming conform de wettelijke normen,
- g) het depot medicijnen moet conform de richtlijnen van het FAGG zijn. De titularis, verantwoordelijk voor het depot, en elke dierenarts die zich bevoorraadt in dit depot moeten zich kenbaar maken bij de Gewestelijke Raad van de Orde,
- h) een voorziening voor kadavers en organisch afval (betonnen ondoordringbare bodem) conform de wettelijke verplichtingen,
- i) Een beheer van afval B2,
- j) Een voldoende grote ruimte met aangepaste voorzieningen om de dieren in beweging te onderzoeken op een harde en zachte bodem,
- k) Een aparte ruimte voor vergaderingen.

De verschillende lokalen vormen een praktisch functioneel geheel.

De Gewestelijke Raad kan steeds een beslissing nemen voor al dan niet erkenning op grond van het voorgelegde dossier indien er bepaalde tekortkomingen aanwezig zijn die de werking van het dierenartsen centrum zouden kunnen in de weg staan.

Het dierenartsencentrum moet de meest courante diagnostische en chirurgische technieken kunnen aanbieden.

3.3.2. Dienstverlening en wacht

Het centrum moet minstens 8 uren per dag open zijn tijdens de werkdagen.

In het centrum dient de aanwezigheid van een dierenarts steeds verzekerd te zijn tijdens de aangekondigde openingsuren.

Een duidelijke communicatie moet gebeuren over de normale openingsuren en de manier waarop de wachtdiensten buiten deze uren worden georganiseerd.

Telefonische opvang buiten de openingsuren kan gebeuren door een dierenarts assistent of een tele-secretariaat maar de verantwoordelijkheid voor de beslissing van de interventie kan enkel genomen worden door een dierenarts. Deze interventie moet binnen een redelijke termijn worden uitgevoerd.

De dierdoelgroep(en) (gezelschapsdieren, paarden, nutsdieren of gemengd, enz.) en/of de aangeboden diensten moeten duidelijk gespecificeerd worden en gecommuniceerd worden naar het publiek.

3.3.3. Apparatuur

Minimaal vereiste uitrusting voor een dierenartsencentrum is deze van een dierenartsenpraktijk (cfr. 3.2.3) met daarenboven:

A. Voor gezelschapsdieren

- a) een apparatuur voor radiografie conform de vigerende wetgeving,
- b) een echograaf,
- c) een bloeddruk meting apparatuur,
- d) een chirurgie apparatuur met minimaal:
 - Gasanesthesie,
 - Operatietafel,
 - Operatie lamp,
 - Monitoring CO₂, ECG, pulsoxymeter, zuurstofsaturatiemeter.
- e) de uitrusting en het instrumentarium om de aangeboden chirurgie correct te kunnen uitvoeren aangepast aan de evolutie van de wetenschap en de technologie (weke delen, orthopedie, neurochirurgie, tandheelkunde, etc.),
- f) Een labo : minimaal hematologie en biochemie mogelijkheid , densitometer,
- g) Endoscopie apparatuur indien vermeld in de aangeboden diensten,
- h) Specifieke apparatuur voor de aangeboden diensten of voor de specialisaties.

B. Voor paarden en nutsdieren

- a) een apparatuur voor radiografie conform de vigerende wetgeving,
- b) een echograaf,
- c) endoscopie apparatuur,
- d) chirurgie:
 - Operatie tafel
 - Gasanesthesie
 - Operatie lamp
 - Adequate monitoring voor de uitgevoerde ingrepen
- e) de uitrusting en het instrumentarium om de aangeboden chirurgie correct te kunnen uitvoeren aangepast aan de evolutie van de wetenschap en de technologie (weke delen, orthopedie, neurochirurgie, tandheelkunde, etc.),
- f) labo : aangepast aan de aangeboden diensten en conform de evolutie van de wetenschap en de technologie,
- g) specifieke apparatuur voor de aangeboden diensten of voor de specialisaties.

3.3.4. Staf

De medische staf van het centrum zal minstens uit drie fulltime equivalenten bestaan, ingevuld door minstens drie dierenartsen, die effectief in deze structuur actief zijn en die onderling door een contract gebonden zijn.

Minimum 1 van deze effectieve dierenartsen van een dierenartsencentrum team moet minimum 10 jaar beroepservaring hebben binnen de aangeboden dier doelgroep.

Een dierenartsencentrum dient de aangeboden diensten duidelijk te specificeren.

Een centrum dat een gespecialiseerde activiteit in haar naam propageert mag deze benaming enkel dragen als er een dierenarts effectief full time (38u/week) actief aanwezig is en hij deze specialisatie kan aantonen overeenkomstig het advies van de Hoge Raad van 8/10/2005 (EBVS-ACVS-ABVP).

De dierenarts zonder goedgekeurd samenwerkingscontract bij de Gewestelijke Raad van de Orde die occasioneel tussenkomt bij het centrum, moet aan het publiek vermeld worden als consulent dierenarts en niet als lid van het vast team.

De Gewestelijke Raad van de Orde kan de erkenning van de benaming "dierenartsencentrum" intrekken als er niet meer voldaan wordt aan de voorwaarden of als de uitrusting niet te gepasten tijde aangepast wordt aan de evolutie van de wetenschap en de technologie.

Naast adreswijzigingen moeten alle wijzigingen met betrekking tot tewerkgestelde dierenartsen, evenals veranderingen van statuten en van activiteiten van het centrum, aan de Gewestelijke Raad medegedeeld worden. Het niet respecteren van deze verplichtingen zal de intrekking van de erkenning van de benaming "dierenartsencentrum" tot gevolg hebben.

De dierenartsen die deel uitmaken van de medische staf van het dierenartsencentrum dienen een contract af te sluiten en onder hen een gesprekspartner voor de communicatie met de organen van de Orde aan te wijzen.

In geval van gemengde praktijken zal elke afdeling apart geëvalueerd worden volgens bovenstaande criteria.

3.4. Dierenkliniek

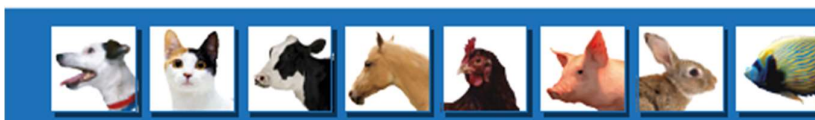
Onder "dierenkliniek" dient een inrichting te worden verstaan, die minstens aan onderstaande voorwaarden voldoet.

3.4.1. Lokalen

De inrichting bestaat minimaal verplicht uit:

A. Voor gezelschapsdieren

- a) een wachtkamer, met afscheiding per diersoorten, die de wetgeving met betrekking tot dierenwelzijn respecteert,
- b) minimum drie consultatiekamers die niet mogen gebruikt worden voor chirurgie,
- c) een lokaal voor voorbereiding tot de operatie dat niet voor tandheelkunde of niet steriele ingrepen mag gebruikt worden,
- d) een apart voorbereidingslokaal voor de chirurg,
- e) twee afzonderlijke lokalen bestemd voor steriele heelkundige ingrepen,
- f) een lokaal voor tandheelkunde of septische chirurgische interventies,
- g) een apart lokaal voor medische beeldvorming conform de wettelijke normen,
- h) twee lokalen voor hospitalisatie, aangepast aan de noden van het dier en gescheiden in functie van de diersoort (hond/kat/konijn),
- i) een aparte quarantaine ruimte voor besmettelijke dieren,

- j) een depot medicijnen moet conform de richtlijnen van het FAGG zijn. De titularis, verantwoordelijk voor het depot, en elke dierenarts die zich bevoorraadt in dit depot moeten zich kenbaar maken bij de Gewestelijke Raad van de Orde,
- k) een voorziening voor afkoeling van kadavers en organisch afval,
- l) een beheer van afval B2,
- m) een aparte ruimte voor vergaderingen en een rustruimte voor de dierenarts van wacht.

De verschillende lokalen vormen een praktisch functioneel geheel.

B. Voor paarden en nutsdieren

- a) een ontvangstruimte voor de verantwoordelijken van de dieren,
- b) twee onderzoeksruimtes waarvan minstens één voorzien van een aangepaste immobilisatiebox voor de dierdoelgroep,
- c) vijf stallen waarvan één isoleerstal voor besmettelijke dieren, volledig fysisch afgescheiden van de andere stallen,
- d) een zaal voorbehouden voor chirurgische ingrepen en voor de paardenpraktijken, met aangepaste apparatuur om het paard onder anesthesie te transporteren,
- e) een afgescheiden voorbereidingslokaal voor de chirurg,
- f) een lokaal voor recovery,
- g) een lokaal voor medische beeldvorming conform de wettelijke normen,
- h) een depot medicijnen moet conform de richtlijnen van het FAGG zijn. De titularis, verantwoordelijk voor het depot, en elke dierenarts die zich bevoorraadt in dit depot moeten zich kenbaar maken bij de Gewestelijke Raad van de Orde,
- i) een voorziening voor kadavers en organisch afval conform de vigerende wetgeving,
- j) een beheer van afval B2,
- k) een voldoende grote ruimte met aangepaste voorzieningen om de dieren in beweging te onderzoeken op een harde en zachte bodem,
- l) een aparte ruimte voor vergaderingen en een rustruimte voor de dierenarts van wacht.

De verschillende lokalen vormen een praktisch functioneel geheel.

De Gewestelijke Raad kan steeds een beslissing nemen voor al dan niet erkenning op grond van het voorgelegde dossier indien er bepaalde tekortkomingen aanwezig zijn die de werking van de dierenkliniek zouden kunnen in de weg staan.

Een dierenkliniek moet actuele diagnostische technieken en medische en chirurgische behandelingen kunnen aanbieden. Er moet een adequate monitoring van de patiënten kunnen gebeuren en de apparatuur moet voldoen om kwaliteitswerk te kunnen leveren.

3.4.2. Dienstverlening en wachten

Tijdens de werkdagen moet de kliniek minstens 8 uren open zijn.

Een dierenarts dient steeds in de kliniek aanwezig te zijn tijdens de aangekondigde openingsuren.

De telefonische permanentie buiten de openingsuren moet verzekerd worden alle dagen, 24 uur op 24 uur. In geval van urgentie moet ter plaatse een onmiddellijke tussenkomst van de dierenarts gewaarborgd worden.

De organisatie van de openingsuren en van de permanentie moet duidelijk gecommuniceerd worden naar het publiek.

De staf van de dierenkliniek kan steeds doorverwijzen naar andere faciliteiten wanneer ze niet bevoegd is voor de specifieke pathologie of voor de betreffende diersoort.

Tijdens de wachtdienst kan een dierenkliniek niet-eigen klanten met een eerstelijns probleem verwijzen naar de eigen dierenarts of een officiële wachtdienst.

De diergeneeskundige dierdoelgroep(en) moet(en) aan de Orde medegedeeld worden op de individuele fiche en/of op de website. Elke wijziging van de dierdoelgroep moet medegedeeld worden aan de Orde.

3.4.3. Apparatuur

Minimaal vereiste uitrusting voor een dierenkliniek is deze van een dierenartsencentrum (cfr. 3.3.3) met daarenboven:

A. Voor gezelschapsdieren

- a) labo:
 - Ionogram
 - base excess, bloedgassen
- b) de uitrusting en het instrumentarium om de aangeboden behandelingen correct te kunnen uitvoeren aangepast aan de evolutie van de wetenschap en de technologie.

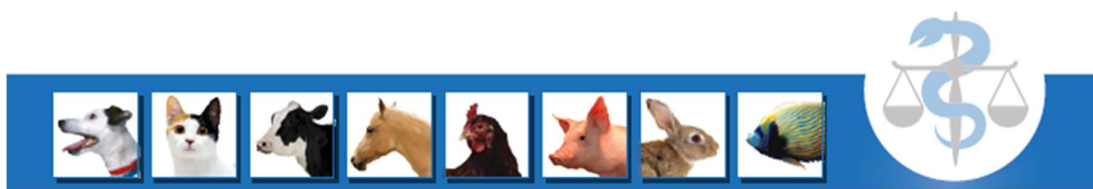
B. Voor paarden en nutsdieren

- a) labo voor spoedinterventies
 - Hematologie
 - bloedgas – ionogram
 - biochemie
- b) chirurgie:
 - monitoring CO₂, ECG, Bloeddrukmeting
- c) Vereisten ICU:
 - Permanent infuus met infuuspomp en vrij beloop van het dier in de box.
 - Mogelijkheid voor permanente monitoring.

3.4.4. Staf

De medische staf van de kliniek zal minstens uit vijf fulltime equivalenten bestaan ingevuld door minstens vijf dierenartsen, die effectief in deze structuur actief zijn en die onderling door een contract gebonden zijn. Eén dierenarts moet permanent beschikbaar zijn.

Minstens één van de 5 effectieve dierenartsen moeten minimaal 10 jaar klinische ervaring hebben en twee van de andere effectieve dierenartsen moeten minimaal 5 jaar klinische ervaring hebben.

In het effectieve team:

- Minimaal één dierenarts moet als specialist een erkenning kunnen voorleggen conform het advies van de Hoge Raad van 8/10/2005 (EBVS-ACVS-ABVP)
- Alternatieve situaties:
 - minimaal 2 dierenartsen met doorgedreven opleiding (certificate holder UK, ESAVS certificering na examen of goedkeuring).
 - of minimaal 2 dierenartsen met meer dan 10 jaar ervaring in een specifiek vakgebied van de diergeneeskunde.

De dierenarts zonder goedgekeurd samenwerkingscontract bij de Gewestelijke Raad van de Orde die occasioneel tussenkomt bij de dierenkliniek, moet aan het publiek vermeld worden als consulent dierenarts en niet als lid van het vast team.

De Gewestelijke Raad kan de erkenning van de benaming “dierenkliniek” intrekken als er niet meer voldaan wordt aan de voorwaarden of als de uitrusting niet te gepasten tijde aangepast wordt aan de evolutie van de wetenschap en de technologie.

Naast adreswijzigingen moeten ook wijzigingen met betrekking tot tewerkgestelde dierenartsen, evenals veranderingen van statuten en van activiteiten, aan de Gewestelijke Raad van de Orde medegedeeld worden. Het niet respecteren van deze verplichting zal de intrekking van de erkenning van de benaming “dierenkliniek” tot gevolg hebben.

De dierenartsen die deel uitmaken van de medische staf van de dierenkliniek dienen een contract af te sluiten en onder hen een gesprekspartner voor de communicatie met de organen van de Orde aan te wijzen.

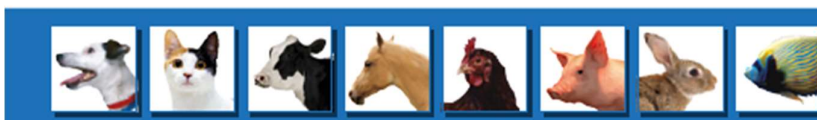
4. Contracten tussen dierenartsen

4.1. Elke geschreven overeenkomst moet minstens nauwkeurig opgeven:

1. het onderwerp van de overeenkomst,
2. de uitbatingsetel van de onderneming,
3. de aangewezen gesprekspartner,
4. de rechten en de plichten van de ondertekenaars,
5. de voorwaarden in geval van onbeschikbaarheid, van vertrek, van overlijden, van toetreding, van tijdelijke of definitieve uitsluiting, van ontbinding, van disciplinaire schorsing,
6. de modaliteiten van praktijkvoering en van permanentie voor zover deze georganiseerd wordt.

Deze overeenkomst kan een clausule bevatten betreffende een niet-concurrentiebeding, beperkt in tijd en ruimte.

Elk associatiecontract moet, buiten de hierboven vermelde verplichtingen, de modaliteiten van de verdeling van de erelonen nauwkeurig omschrijven.

4.2. In de overeenkomsten is iedere clause verboden die:

1. de onafhankelijkheid of de beroepsverantwoordelijkheid van de dierenarts beperkt;
2. een monopoliserend karakter vertoont;
3. de vrije keuze van de cliënt beperkt;
4. een commerciële uitoefening van de diergeneeskunde met zich mee kan brengen of enige vorm van collusie.

4.3.

Daarenboven moeten de vennootschappen beantwoorden aan de volgende voorwaarden:

1. alle aandelen dienen op naam te zijn;
2. de aandelen kunnen slechts toebehoren of overgedragen worden aan dierenartsen die ingeschreven zijn op de lijst van de Orde, behoudens afwijking toegestaan door de Gewestelijke Raad;
3. de bestemming van de aandelen in geval van overlijden, uitsluiting of vertrek moet gespecificeerd worden;
4. de bestuursfuncties moeten door dierenartsen worden waargenomen.

5. Contracten met derden

5.1.

Onverminderd de naleving van de wettelijke bepalingen, dienen de volgende vermeldingen te worden opgenomen in het contract:

1. het onderwerp van de overeenkomst,
2. naam, voornaam en volledig adres van de partijen,
3. het juridisch statuut van de tussenkomenende partijen,
4. het sociaal statuut van de dierenarts,
5. de rechten en plichten van partijen,
6. het voltijds of deeltijds karakter van de bedrijvigheid,
7. de duurtijd van de overeenkomst,
8. de nadere regels bij ontbinding,
9. een clause die er borg voor staat dat de deontologische regels gerespecteerd worden en waarin de onafhankelijkheid van de dierenarts wordt verzekerd.

5.2.

Als de derde personeel, lokalen of materiaal ter beschikking stelt aan de dierenarts met het oog op zijn beroepsuitoefening zonder dat deze er de totale prijs moet voor betalen, in welke vorm dan ook, worden de voorwaarden tot het gebruik ervan, overeengekomen tussen enerzijds de dierenarts en anderzijds de derde, in het contract vastgelegd.

5.3.

Wanneer de derde een instelling is van openbaar nut met sociaal karakter of inzake dierenwelzijn zal een praktijkruimte ter beschikking worden gesteld aan de betrokken dierenartsen.

5.4.

De dierenartsen onder contract met eenzelfde derde dienen een gesprekspartner aan te wijzen voor de communicatie met de organen van de Orde.

6. Lijst van de kritische antimicrobiële middelen

De antimicrobiële middelen met een kritisch belang voor zowel de humane gezondheid als de diergezondheid op de lijst van de Wereld Dierengezondheidsorganisatie (OIE) zijn de fluoroquinolones en de cefalosporines van de derde en vierde generatie.

**Goedgekeurd door de Hoge Raad van de Orde der
Dierenartsen op 21.02.2024.**

Treedt in werking op 31.03.2024.

